

Μητροπολίτης Σερβίων & Κοζάνης Παύλος: 20 χρόνια αρχιερατικής διακονίας

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Σερβίων και Κοζάνης](#)

• Πρωτοπρεσβύτερος π. Δημήτριο Χαρισίου*

Σεβασμιώτατε, Θεοφιλέστατε, σεβαστοί πατέρες, Ἡ σημερινή Ἱερατική Σύναξη μᾶς δίνει τὴν εὐκαιρία καὶ τὴν ἀφορμὴ νὰ θυμηθοῦμε ἓνα γεγονός σημαντικὸ στὴν σύγχρονη ἱστορία τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας ποὺ ἔλαβε χώρα σὰν σήμερα πρὶν ἀπὸ 20 χρόνια. Ἡ ἐνθρόνιση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη ΠΑΥΛΟΥ (κατὰ κόσμον Παναγιώτη Παπαλεξίου) πού φέτος (2024) συμπλήρωσε στὴν Κοζάνη εἴκοσι (20) χρόνια (2004-2024) ἀρχιερατικοῦ βίου.

Ὅποιος ζεῖ μέσα στὴν Ἐκκλησία συνειδητά, καταλαβαίνει πὼς ἡ μνημόνευση τῶν ἐπετείων τῆς ἐκλογῆς, τῆς Χειροτονίας καὶ τῆς Ἐνθρονίσεως ἐνὸς Ἐπισκόπου καὶ Μητροπολίτου δὲν ἀποτελεῖ ἀπλή φιλοφρόνηση πρὸς «τάς ἀρχάς καὶ ἐξουσίας» τοῦ κόσμου τούτου, οὔτε ἔχει κοσμικὴ ἀφόρμηση. Τουναντίον, ἀποτελεῖ ἔκφραση ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ μέσα στὸν σύνδεσμο ποὺ ἔχουν τὰ μέλη τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας μεταξύ τους. Ὅχι κάποια μέλη ἀόριστα, ἀπροσδιόριστα καὶ ἀφηρημένα, ἀλλὰ μέλη ξεχωριστά, μοναδικὰ καὶ ἀνεπανάληπτα, τοποθετημένα μέσα στὸ σῶμα

μέ τὰ δικά τους χαρίσματα τὸ καθένα, ἀλλὰ ὅλα μεταξύ τους συνεργαζόμενα γιὰ τὴν τάξη καὶ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν μποροῦμε νὰ μιλοῦμε γιὰ Ἐκκλησία ἔαν οἱ ἴδιοι δὲν ἔχουμε μέσα μας τὴν εἰκόνα τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ.

Ἀφοῦ ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, δὲν ὑπάρχει καλύτερη ἔκφρασή της ἀπὸ τὴν Θεία Λειτουργία. Δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερο καὶ σπουδαιότερο ἔργο ποὺ μπορεῖ νὰ τελέσει ἄνθρωπος πάνω στὴν γῆ ἀπὸ τὴν Θεία Λειτουργία. Ἡ ὀρθόδοξη Θεία Λειτουργία δὲν εἶναι ὁ χῶρος ὅπου ὁ καθένας συναντᾷ τὸν Θεό μόνος του καὶ ἐνώνεται μαζί Του μέ τὴν προσευχή ἢ τὴν Θεία Κοινωνία. Ἡ Θεία Λειτουργία εἶναι ἡ Ἐκκλησία, ὁ χῶρος ὅπου ὅλοι γινόμαστε ἓνα σῶμα, ὅπου ὁ καθένας μας γίνεται ἰδιαίτερο πρόσωπο, ἀκριβῶς διὰ μέσου τῆς σχέσης του μέ τούς ἄλλους, καὶ ὅπου τίποτε δὲν νοεῖται ἀτομικά, ἀλλὰ μόνον προσωπικά. Ἡ Θεία Λειτουργία εἶναι κοινωνία προσώπων πού ἀντλοῦν ὁ καθένας τὴν ταυτότητά του ἀπὸ τὴν σχέση του μέ τούς ἄλλους.

Μέσα στὴν Θεία Λειτουργία δὲν εἶναι οὐτοπία, οὔτε φαντασία ἢ κοινωνία προσώπων. Τὸ ἅγιο Δισκάριο φανερώνει τὴν πραγματικότητα τῆς συναντήσεως, τῆς σχέσεως, τῆς κοινωνίας καὶ τῆς ἐνότητος τῶν προσώπων. Στὴν μέση τοῦ Δισκαρίου τοποθετεῖται ὁ Ἄμνος τοῦ Θεοῦ, δηλαδή ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Στὰ δεξιὰ τοῦ Χριστοῦ ἡ Θεοτόκος, στὰ ἀριστερά Του τὰ ἐννέα τάγματα τῶν Ἀγγέλων καὶ τῶν Ἀγίων. Κάτω ἀπὸ τὸν Χριστὸ ἡ μερίδα τοῦ Ἐπισκόπου καὶ ἔπονται οἱ μικρότερες μερίδες γιὰ τοὺς ζωντανούς καὶ κεκοιμημένους πατέρες καὶ ἀδελφούς μας. Μέσα στὸ Ἅγιο Δισκάριο ὅλοι εἴμαστε παρόντες, ζῶντας τὸ μυστήριον τῆς Θεοφανείας, συνορτάζοντα «τὰ ἄνω τοῖς κάτω» καὶ συνομιλοῦντα «τὰ κάτω τοῖς ἄνω»!

Ἐφόσον ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ μυστικὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ Ἐκκλησία φανερώνεται στὴν Θεία Λειτουργία, ὁρατὴ εἰκόνα καὶ κεφαλὴ αὐτοῦ τοῦ Σώματος σέ κάθε τοπικὴ Ἐκκλησία εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος. Γι' αὐτὸ καὶ στὸ ἅγιο Δισκάριο τοποθετεῖται κάτω ἀπὸ τὸν Ἄμνο. Γράφει ὁ θεοφόρος Ἰγνάτιος: «Ὅπου ἂν φανῇ ὁ ἐπίσκοπος, ἐκεῖ καὶ τὸ πλῆθος ἔστω, ὥσπερ ὅπου ἂν ᾗ Ἰησοῦς Χριστός, ἐκεῖ καὶ ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία» (Πρὸς Σμυρναίους Ἐπιστολή, VIII, 2).

Ὁ Χριστός εἶναι ἡ θύρα ἀπὸ τὴν ὁποία μπαίνουν ὁ Ἀβραάμ καὶ ὁ Ἰσαάκ καὶ ὁ Ἰακώβ καὶ οἱ προφῆτες καὶ οἱ Ἀπόστολοι καὶ ἡ Ἐκκλησία, εἰς ἐνότητα Θεοῦ. Γιατί ἡ «θύρα» ὅπως εἶπε ὁ Κύριος εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός: «Ἐγὼ εἰμί ἡ θύρα τῶν προβάτων» (Ἰω. Ι, 7). Τοῦτο ἐμμέσως δηλώνει τὴν ἐκκλησιολογικὴ ταυτότητα καὶ τὸ λειτουργήμα τοῦ Ἐπισκόπου ὡς εἰκόνας τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ καὶ συνεπῶς ὡς ὁρατῆς κεφαλῆς τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας μέ συγκεκριμένη ἀποστολὴ νὰ ἱεουργεῖ:

α) τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἐνότητα, ἡ ὁποία ταυτίζεται καὶ φανερώνεται στὴν

εὐχαριστιακή ἐνότητα, β) τὴν μυσταγωγικὴ ἀποκλειστικότητα χάριν τῆς Ἐκκλησίας, γ) τὴν κατάλυση τῶν σχισμάτων, δ) τὴν ἁμωμὴ ἐνότητα τοῦ πλήθους τῶν χριστιανῶν ὡς προϋπόθεση μετοχῆς τους στό Θεό, ε) τὴν εὐχαριστιακὴ καὶ βαπτισματικὴ ἐγκυρότητα, καὶ στ) τὴν μυστηριακὴ κοινωνία τοῦ ἄρτου τοῦ Θεοῦ.

Μέ ἄλλα λόγια, ὅλο τό μυστήριον καὶ ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας συγκροτεῖται καὶ διασφαλίζεται διὰ τοῦ Ἐπισκόπου. Ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι ὁ προεστὼς τῆς Ἐκκλησίας, περιβαλλόμενος ἀπὸ τό «συνέδριον» τῶν πρεσβυτέρων καὶ τόν ὄμιλον τῶν διακόνων, καὶ βέβαια ὅλη τὴν ὑπόλοιπὴ ἐκκλησιαστικὴ σύναξις. Ὁ θεοφόρος Ἰγνάτιος προτρέπει τοὺς χριστιανούς νὰ ἐπιβεβαιώσουν τὴν χριστιανικὴ τους ιδιότητα μέσα στὴν ἐκκλησιαστικότητα. Ὁ ἴδιος ἱερός Πατήρ ὑπογραμμίζει τὴν ἐνότητα τοῦ σώματος ὑπὸ τόν Ἐπίσκοπον, ὅχι ὡς αὐτοαυθεντία, ἀλλὰ ὡς ζωντανὴ εἰκόνα καὶ τύπο καὶ μιμητὴ τοῦ Χριστοῦ. Ἐφόσον λοιπόν ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι «κεφαλὴ Χριστοῦ πληρώματος» (Γρηγ. Θεολ. ΡΓ 35, 501) δέν ὑπάρχει καθ' ἑαυτὸν Ἐπίσκοπος ἐκτὸς Ἐκκλησίας ἀλλὰ οὔτε καὶ Ἐκκλησία χωρὶς Ἐπίσκοπον.

Ὅπως κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς οἱ Μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ ἔλαβαν ὅλα τὰ χαρίσματα τοῦ Παναγίου Πνεύματος, καὶ τὰ ὀνόματα «Ἀποστόλος» καὶ «Ἐπίσκοπος», ἔτσι καὶ οἱ Ἐπίσκοποι χειροτονοῦνται, κατὰ τὴν προσφυῇ ἔκφραση τοῦ Ἰωάννη Ζωναρά, «εἰς τύπον τῶν δώδεκα Ἀποστόλων» (Ιωάννης Ζωναράς, ἐρμηνεία στον Νεοκ. 14, ΡΠ Γ', σελ. 92) καὶ λαμβάνουν πλήρη τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἐπίσκοπος μέσα στὸ ἐκκλησιαστικὸ σῶμα, ὅχι μόνο διαθέτει ὅλα τὰ χαρίσματα ποὺ τοῦ χάρισε ὁ Θεὸς γιὰ τὴν οἰκοδομὴ τοῦ Σώματος, ἀλλὰ λειτουργεῖ καὶ τὰ χαρίσματα τῶν μελῶν τοῦ Σώματος, δηλαδὴ διακονεῖ καὶ φροντίζει γιὰ τὴν ἀνάδειξη καὶ καρποφορία τῶν χαρισμάτων τῶν μελῶν τοῦ ὑπολοίπου Σώματος.

Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τῆς ἐνθρονίσεώς του στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Σερβίων καὶ Κοζάνης, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας αὐτὰ τὰ χαρίσματα μὲ τὰ ὁποῖα τὸν κόσμησε ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ, τὰ ἀξιοποίησε πλήρως γιὰ τὴν οἰκοδομὴ τοῦ Σώματος τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας. Πρώτα πρώτα, λειτουργῶντας καὶ ἱεουργῶντας συχνότατα τὸ Μυστήριον τῶν Μυστηρίων, τὴν Θεία Λειτουργία, ἀπὸ τὸν ἱστορικὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου μέχρι τὸ τελευταῖο Ἐξωκλήσι τῆς Μητροπόλεως. Ἐπίσης, ἀξιώθηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ χειροτονήσῃ πάνω ἀπὸ 35 κληρικοὺς ποὺ ἐπάνδρωσαν Ἐνορίες καὶ Ἀγίες Τράπεζες, γιὰ νὰ μὴ σταματήσῃ νὰ χτυπᾷ ἡ καμπάνα καὶ γιὰ νὰ κοινωνοῦν οἱ πιστοί.

Στὸν τομέα τῆς φιλανθρωπίας ἔδωσε βαρύτητα στὴν συντήρηση καὶ ἀπρόσκοπτη λειτουργία τοῦ Τιαλείου Ἐκκλησιαστικοῦ Γηροκομείου, καὶ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ

κίνησε τις διαδικασίες για να δημιουργηθεί νέα πτέρυγα στο Τιάλειο Γηροκομείο για την ασφαλέστερη ἐγκατάσταση τῶν ἡλικιωμένων ἀδελφῶν μας, ἕνα ἔργο πού δυστυχῶς καθυστερεῖ νὰ διεκπεραιωθεῖ λόγω τῆς κρατικῆς καὶ πολιτικῆς ἀναλγησίας. Μὲ τὸ ξέσπασμα τῆς παγκόσμιας οἰκονομικῆς κρίσεως τοῦ 2008, ὁ Σεβασμιώτατος μερίμνησε γιὰ τὴν δημιουργία δύο «Κοινωνικῶν Παντοπωλείων», ἕνα στὴν Κοζάνη καὶ ἕνα στὰ Σέρβια, καθὼς καὶ ἐνὸς «Κοινωνικοῦ Φροντιστηρίου» πού στεγάζεται στὸ Μπλιούρειο Ἰδρυμα γιὰ τοὺς μαθητὲς καὶ μαθήτριες πού προέρχονται ἀπὸ οἰκογένειες μὲ χαμηλὸ οἰκονομικὸ εἰσόδημα.

Δὲν πρέπει νὰ παραβλέψουμε ἕνα πολὺ σημαντικὸ γεγονὸς πού θὰ καταγραφεῖ στὴν τοπικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία, ἀλλὰ καὶ θὰ πιστωθεῖ στὴν δική του ἀρχιερατικὴ διακονία: Ἡ ἐκ Θεοῦ φανέρωση καὶ ἀνάδειξη τῶν τοπικῶν Ἀγίων. Τρεῖς Ἅγιοι Ἐπίσκοποι, ὁ Καισαρείας Μακεδόνιος καὶ οἱ Σερβίων Ἰάκωβος καὶ Γερμανός, καὶ δύο Ὅσιοι, ὁ Θεόδωρος καὶ ἡ Βασίλισσα τῆς Ἄρτας Θεοδώρα πρεσβεύουν γιὰ τὸν τόπο πού εἴτε γεννήθηκαν, εἴτε ποίμαναν, εἴτε ἀσκήθηκαν καὶ γιὰ τοὺς κατοίκους αὐτοῦ τοῦ τόπου. Ἐπίσης, ὁ Σεβασμιώτατος δὲν παρέβλεψε τὴν εὐλάβεια τῶν Μικρασιατῶν προσφύγων ἀπὸ τὰ Κουβούκλια, πού ἔφεραν ἀπὸ τὶς ἀλησμόνητες πατρίδες τὴν τιμὴ τοῦ Ὁσίου Βαραδάτου, ἀναδεικνύοντας τὸ ὑπάρχον Ἐξωκλήσι κοντὰ στὴν λίμνη τοῦ Ἀλλιάκμονα σὲ Μητροπολιτικὸ Παρεκκλήσιο.

Ἐπίσης, ὁ Σεβασμιώτατος διακρίνεται τὶς ποιμαντικὲς παραινέσεις του. Εἶναι ἐμφανὲς ὅτι θέλει νὰ οἰκοδομήσει τὸν συνομιλητὴ του, νὰ τὸν προτρέψει στὸ ἀγαθὸ καὶ νὰ τὸν προλάβει ἀπὸ ἀνώριμες ἐνέργειες. Δὲν εἶναι λίγες οἱ φορὲς πού διδαχθήκαμε ἀπὸ τὶς πολλὰς καὶ πλούσιες γνώσεις του καὶ τὴν μεγάλη του ἐμπειρία, σὲ πολλοὺς τομεῖς τοῦ βίου καὶ τῆς ἱερατικῆς διακονίας.

Θὰ ἦταν ἄδικο νὰ μὴν ἀναφέρουμε τὸ χάρισμα τῆς καλαισθησίας καὶ τῆς νοικοκυροσύνης πού διακρίνει τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας. Τὸ χάρισμα αὐτὸ φανερῶνεται μέσα ἀπὸ τὶς ἀνακαινίσεις πολλῶν Ναῶν τῆς Μητροπόλεώς μας, ἀπὸ τὴν καλὴ ἐπιμονή του στὴν τάξη καὶ στὴν εὐπρέπεια τους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὶς συνετεῖς συμβουλές του γιὰ τὴν λειτουργικότητα τῶν Ναῶν καὶ τὴν προστασία τῶν ἱερῶν του. Τὸ ἀποκορύφωμα ὅλων τῶν ἀνακαινιστικῶν ἔργων του ὑπῆρξε ἡ ἀναπαλαίωση τοῦ ἱστορικοῦ Ἐπισκοπεῖου Κοζάνης, τὸ ὁποῖο ἐγκαινίασε ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος τὸν Ἰούνιο τοῦ 2012, γεγονὸς πού προσέδωσε μία ἄλλη πολιτιστικὴ αὖρα στὴν πόλη τῆς Κοζάνης καὶ στὴν εὐρύτερη περιοχὴ. Γεγονὸς πολιτισμοῦ ὑπῆρξε καὶ ἡ δημιουργία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Κειμηλιαρχείου «Ἅγιος Συμεὼν ὁ νέος Θεολόγος» τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 2021, τὸ ὁποῖο στεγάζεται στὸ νέο κτήριο τῶν Διοικητικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Μητροπόλεώς μας, πού κι αὐτὸ ἐπιμελήθηκε καὶ ἐγκαινίασε ὁ Σεβασμιώτατος τὸν

Δεκέμβριο τοῦ 2017. Παρὰ τὶς στενόμευαλες κρατικοδίαιτες ἀντιλήψεις ὁ Σεβασμιωτάτος προχωρᾷ στὸ ἀνακαινιστικὸ ἔργο, τόσο μὲ τὴν ἀνοικοδόμησι τοῦ Ναυδρίου τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης στὸν προαύλιο χῶρο τοῦ Ἐπισκοπείου Κοζάνης καὶ Ναοῦ τῆς Ἀγίας Θεοδώρας, Βασιλίσσης Ἄρτης, στὰ Σέρβια, ὅσο καὶ μὲ τὴν ἀπαραίτητη συντήρησι τοῦ Γκερτσείου Πνευματικοῦ καὶ Πολιτιστικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος γιὰ νὰ ἀποτελέσει καὶ πάλι λειτουργικὸ σημεῖο ἐκκλησιαστικῆς προσφορᾶς καὶ πολιτισμοῦ.

Κλείνοντας, θὰ ἤθελα νὰ σταθῶ σὲ δύο σημεία. Τὸ πρῶτο εἶναι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἰδιαίτερη μέριμνα ποὺ ἔχει ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας γιὰ τὶς Ἱερὲς Μονές. Προερχόμενος ὁ ἴδιος ἀπὸ μοναστικὸ περιβάλλον, αὐτὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης στὴν Ἀθῆνα, φροντίζει γιὰ τὴν καλὴ συντήρησι καὶ προβολὴ τῶν Μονῶν τῆς Μητροπόλεως μας. Εὐχόμαστε ὁ Θεὸς νὰ τὸν ἀξιώσει νὰ δεῖ νὰ πραγματοποιεῖται τὸ ὄραμα τοῦ γιὰ δημιουργία Μοναστικῆς ἀδελφότητος στὸν χῶρο τοῦ λίαν καλλωπισμένου καὶ ἀνασυγκροτημένου Μητροπολιτικοῦ Καθίσματος Νέας Νικοπόλεως. Τὸ δεύτερο σημεῖο εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ γιὰ τὴν χριστιανικὴ ἀγωγή τῶν νέων καὶ τῶν γονέων, ἐπανιδρύοντας καὶ ἐπαναλειτουργῶντας τὸ Γραφεῖο Νεότητος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὥστε νὰ διακονεῖται στὴν ἐποχὴ μας ἡ λειτουργικὴ εὐχὴ «τὴν νεότητα παιδαγωγήσον, Κύριε».

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Σερβίων καὶ Κοζάνης καὶ γέροντά μας κ. ΠΑΥΛΕ: Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει εἴκοσι ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς σας ὡς Ποιμενάρχου τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως, δεχθεῖτε, Σᾶς παρακαλῶ πλεῖστας εὐχὰς ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς σᾶς χαρίζη «ταῖς ἀγίαις Ἐκκλησίαις σῶον, ἔντιμον, ὑγιᾶ, μακροημερεύοντα καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς Αὐτοῦ Ἀληθείας, ποιμαίνοντα τὸν λαὸν τῆς θεοσώστου ταύτης ἐπαρχίας ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι». Ἀκόμα Σᾶς εὐχόμαστε νὰ μοιάσετε στοὺς ἀγίους προκατόχους Σας, τὸν Ἅγιο Μακεδόνιο, πρῶτο Ἐπίσκοπο Καισαρείας καὶ τοὺς Ἁγίους Ἐπισκόπους Σερβίων Ἰάκωβο καὶ Γερμανό, τῶν ὁποίων οἱ εὐχὲς καὶ ἡ πρεσβεῖα νὰ σᾶς συνοδεύουν πάντοτε.

Πολλὰ τὰ ἔτη σας!

***Ἡ ομιλία αὐτὴ ἐκφωνήθηκε ἀπὸ τὸν Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο Κοζάνης καὶ ἱερατικῶς προϊστάμενο τοῦ Καθεδρικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου Κοζάνης Πρωτοπρεσβύτερο π. Δημήτριο Χαρισίου κατὰ τὴν Σύναξι των Ἱερέων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερβίων καὶ Κοζάνης τὴν 20ῃ Ἰουνίου 2024 στὸν Ἱερό Ναὸ Παναγίας Φανερωμένης Κοζάνης.**

Φωτογραφία: Ραφαήλ Γεωργιάδης, ore.gr